

lici obžalobný senát. Vrchný súd správne vyriekol, že ďalšia sťažnosť proti usneseniu obžalobného senátu je zákonom vylúčená. Výpočet prípadov, v ktorých podľa 2. odst. § 378 tr. p. je prípustná sťažnosť proti usneseniam obžalobného senátu, vynesným v druhej stolici, je taxatívny a nie, ako sa poškodený omylne domnieva, demonstratívny. Preto vrchný súd správne odmietol ako zákonom vylúčenú sťažnosť poškodeného proti usneseniu obžalobného senátu z 9. júla 1935 ako aj sťažnosť poškodeného proti usneseniu vrchného súdu z 25. júla 1935.

Čís. 5419.

Nariadil-li odvolací súd po doplnení dokazovania, prevedenom súdom prvej stolice, nově hlavné odvolacie pojednávanie (§ 409 tr. p.), nezavinil tým, že k nemu nepredvolal stranu poškodenú, ani zmätok podľa čís. 6, ani zmätok podľa čís. 5 § 384 tr. p. Rovnako ani ustanovenie § 415 tr. p. nepredpisuje prítomnosť poškodenej strany pri odvolacom hlavnom pojednávaní tam, kde obžalobu zastupuje verejný žalobca.

(Rozh. zo dňa 6. novembra 1935, Zm III 258/35.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti H. B. pre zločin podvodu atď. zmatočnú sťažnosť náhradnej súkromnej žalobkyne čiastočne zamietol, čiastočne odmietol.

Z d ô v o d o v :

Zmätok podľa § 384, č. 6 tr. p. spatruje sťažovateľka v tom, že hlavné odvolacie pojednávanie bolo konané proti predpisu §§ 286, 415 tr. p. bez toho, že by sťažovateľka alebo jej zástupca bol k nemu predvolaný a na ňom prítomný.

Zmatočná sťažnosť je bezzákladná. Podľa usnesenia vrchného súdu zo dňa 10. septembra 1934 a zápisnice krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19. októbra 1934 bolo doplnenie dôkazov, nariadené vrchným súdom, prevedené krajským súdom v Trenčíne.

Po prevedení tohoto dôkazu správne nariadil vrchný súd nové hlavné pojednávanie podľa predpisov § 409 tr. p., lebo nešlo o prípad uvedený v § 415 tr. p. Ostatne ani ustanovenie § 415 tr. p. nepredpisuje prítomnosť strany poškodenej pri odvolacom hlavnom pojednávaní tam, kde obžalobu zastupuje verejný žalobca. Pokiaľ vytýka vo zmatočnej sťažnosti sťažovateľka, že nebola predvolaná k odvolaciemu hlavnému pojednávaniu, nejde ani o zmätok podľa § 384, č. 5 tr. p., lebo ani porušenie ustanovenia § 415 tr. p. nie je zakázané pod následkom zmatečnosti.

Čís. 5420.

Zvláštních ustanovení §§ 356—357 tr. zák. lze použítí jen, dopustil-li se lékař kulposního činu neb opominutí jako ošetřující lékař při takovém úkonu svého lékařského povolání, z jehož chybného nebo nešikovného

provedení lze usuzovati na lékařovu nevědomost, prýšticí z nedokonalosti jeho vědeckého školení nebo z nedostatku praxe.

Dopustil-li se ošetřující lékař kulposního činu (opominutí), jenž nekotví v těchto nedostacích, o němž však mohl jinak, následkem svého zaměstnání, ba po případě i podle jeho přirozených následků, které může snadno poznati každý — tedy i osoba v lékařské vědě neškolená —, nahlédnouti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, je jeho jednání (opominutí) posuzovati s hlediska obecných ustanovení § 335 tr. zák. ve spojitosti s ustanovením § 358 tr. zák.

Odpovědnost ošetřujícího lékaře podle §§ 358, 335 tr. zák. a pomocné síly lékařovy podle § 335 tr. zák. za následky uvedené v poslední větě § 358 tr. zák., jež nastaly záměnou látek při ošetření nemocného.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1935, Zm I 1148/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnosti obžalovaných A. B-ové a MUDr. L. J-ové do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 17. září 1934, jímž byly stěžovatelky uznány vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z., J-ová i podle § 337 tr. z. Podle § 290 tr. ř. zrušil nejvyšší soud výrok, že se čin obžalované Dr. L. J-ové stal za okolností zvláště nebezpečných ve smyslu § 337 tr. zák.; následkem toho zrušil i výrok o trestu této obžalované a vyměřil jí podle § 335 tr. z., druhé sazby, trest znovu.

Z d ů v o d ů:

I. Zmateční stížnost obžalované A. B-ové. Uplatňujíc zmatek podle č. 9 a) § 281 tr. ř. tvrdí stěžovatelka, že si jako nekvalifikovaná síla nemohla býti vědoma toho, že vstříknutí benzínu místo fyziologického roztoku je schopno vyvolati v pacientu následky zdraví nebezpečné a že proto není dána skutková podstata přečinu podle § 335 tr. z., jímž byla uznána vinnou. Uplatňování tohoto hmotněprávního zmatku předpokládá vzhledem k předpisu § 288, č. 3 tr. ř., aby stěžovatelka dokázala na základě skutkové povahy přijaté soudem nalézacím za prokázanou, že bylo v konkrétním případě nesprávně použito zákona. Této zásady však stěžovatelka z valné části nedbá, neboť nevychází ze souhrnu skutkových zjištění, ba naopak opouští a popírá je a brojí vlastně nepřipustným způsobem proti přesvědčení soudu, který vzal za prokázano, že obžalovaná zastávala po delší dobu místo ošetřovatelky, t. j. vykonávala po delší dobu úkony ošetřovatelské, že zejména jí bylo používáno také při infusích fyziologického roztoku. Z tohoto zjištění a z dalšího chování jejího po zjištěném omylu dospěl nalézací soud ku přesvědčení, že si obžalovaná musela býti vědoma, tedy byla si vědoma toho, že vstříknutí benzínu místo fyziologického roztoku je schopno vyvolati u pacienta následky zdraví nebezpečné. Tomuto závěru soudu nalézacího nelze vytknouti nic nesprávného nebo zákon porušujícího.

Aby si obžalovaná byla vědoma toho, jaké »ohromné« účinky má vstřík benzínu do těla lidského, není ke skutkové podstatě přečinu podle

§ 335 tr. z. třeba, nýbrž stačí, že pachatelka mohla postříci, že jejím jednáním (opominutím) může být způsobeno nebezpečí pro lidské zdraví, kteréžto vědomí nalézací soud, jak bylo uvedeno, zjistil.

II. Zmateční stížnost obžalované Dr. L. Jové vytyká s hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř., že nalézací soud odsoudil stěžovatelku pro přečin podle §§ 335, 337 tr. zák. přes to, že vstříknutí fyziologického roztoku bylo lékařským úkonem ve smyslu §§ 356, 357 tr. zák., po případě že šlo o ošetřování nemocného ve smyslu § 358 tr. zák.

V onom směru je zmateční stížnost bezdůvodná. Je sice pravda, že zákon poskytuje ošetřujícímu lékaři v poměru k jeho pacientovi privilegované postavení, omezuje jeho trestní odpovědnost způsobem v §§ 356 a 357 tr. zák. uvedeným (Sb. n. s. č. 1233, 2207, 3733, 3863, 4775 a j.). Avšak těchto zvláštních ustanovení lze použít jen, dopustil-li se lékař kulposního činu neb opominutí ve vlastnosti ošetřujícího lékaře při takovém úkonu svého lékařského povolání, z jehož chybného nebo nešikovného provedení lze usuzovati na lékařovu nevědomost, prýstící z nedokonalosti jeho vědeckého školení nebo z nedostatku praxe.

V případech, kdy se ošetřující lékař dopustil kulposního činu neb opominutí, jež nekotví v těchto právě naznačených nedostacích, o němž však již jinak následkem svého zaměstnání, ba po případě i podle jeho přirozených následků, které může každý — tedy i osoba v lékařské vědě neškolená — snadno poznati, mohl nahlédnouti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, jest jednání (opominutí) lékařovo posuzovati s hlediska obecných ustanovení § 335 tr. z., ovšem, jak bude níže dovozeno, ve spojitosti s § 358 tr. zák.

To vyplývá z nadpisů paragrafů: § 356 (Provinění lékaře nevědomostí), § 357 (Provinění ranhojiče nevědomostí). Nasvědčuje tomu i doslov těchto zákonných ustanovení. Tak § 356 tr. zák. mluví o lékaři, který se dopustil při léčení nemocného chyb, z nichž je na bíledni jeho nevědomost, a zapovídá lékařství dotud, až lékař v nové zkoušce dokáže, že nabyl vědomostí, jichž se mu nedostávalo. Stejně § 357 tr. zák. mluví o ranhojiči, jenž způsobil následky v § 356 tr. zák. dotčené nešikovnou operací, předsevzatou na nemocném.

V souzeném případě nešlo o opominutí při lékařském úkonu povahy nahoře vytčené, nýbrž šlo o nedbalost před lékařským úkonem, podobnou, jaké se dopustila spoluobžalovaná B-ová, služebná bez vědeckého lékařského školení a bez lékařské praxe.

Rozsudek není na rozpacích, v čem má spatřovati zavinění stěžovatelčino. Spatřuje je v tom, že se stěžovatelka dříve, než vstříkla Š-ovi tekutinu do těla, nepřesvědčila, zda jí služebná B-ová správně nalila do nálevky fyziologického roztoku. Tuto povinnost nalézací soud právem stěžovatelce ukládá vzhledem k tomu, že tu byly zvláštní rozsudkem zjištěné okolnosti konkrétního případu, poukazující na možnost záměny tekutiny, neboť láhev s fyziologickým roztokem a láhev s benzinem byly stejné velikosti, stály vedle sebe a stěžovatelka o tom věděla, poněvadž sama tam láhev s benzinem postavila, používši před tím benzinu k čištění místa vstříku; B-ová nebyla školenou ošetřovatelkou, nýbrž jen služebnou.

Těchto zvláštních okolností souzeného případu nedbá zmateční stížnost, pokud dovozuje, že lékař, zejména ve veřejné nemocnici, musí spoléhat, že síly, které jsou mu správou nemocnice dány k ruce při provádění operačních úkonů, mají potřebné schopnosti; že musí spoléhat, že těmito osobami dodané mu léky jsou správně připraveny, operační nástroje řádně sterilisovány, obvazy desinfikovány a pod., a že síly ty mají aspoň takové schopnosti, že nezamění láhve, které měly v ruce již dříve a přímo před zákrokem.

Tyto úvahy zmateční stížnosti mohly by snad míti opodstatnění v případech složitých operací, vyžadujících mimo operátora součinnosti asistentů a zkušených ošetřovatelů, nebo v případech nutně vyžadujících rychlého lékařského zákroku, nelze jim však přiznati oprávnění v souzeném případě, kde nešlo o takový složitý úkon a kde podle vlastního údaje stěžovatelčina nebylo třeba nějakého urychleného zákroku, nebylo třeba chvatu, a kromě toho tu byly ony zvláštní, nahoře vytčené a nalézacím soudem zjištěné okolnosti, poukazující na možnost záměny tekutiny.

Způsoby, jak se stěžovatelka měla přesvědčiti o tom, nenalila-li B-ová do nálevky benzin místo fyziologického roztoku, uvádí rozsudek — jak zřejmo ze stavby jeho důvodů — alternativně. Buď měla sledovati očima, ze které láhve B-ová tekutinu nalévá (první alternativa), nebo, neučinila-li to (ať již z nedbalosti či proto, že připravujíc injekci, nemohla zároveň kontrolovati, co spoluobžalovaná B-ová leje do nálevky), měla se před vstříkem tekutiny do těla Š-ova dotazem na B-ovou nebo odstříknutím tekutiny ubezpečiti, že je to skutečně fyziologický roztok a ne benzin (druhá alternativa).

Neučinila-li to, dopustila se opominutí, o němž již podle jeho přirozených následků a podle svého zaměstnání i B-ová a tedy tím spíše lékařka mohla snadno poznati, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí života, zdraví nebo tělesné neporušenosti člověka.

Proto zmateční stížnost nemá pravdu, že tu šlo o provinění lékaře nevědomostí ve smyslu §§ 356—357 tr. zák. Avšak vzhledem ke skutkovým zjištěním rozsudku, že O. Š. byl dodán dne 21. prosince 1933 ráno do nemocnice s popáleninami a že byly tam jeho popáleniny na rukou ošetřeny obžalovnou Dr. J-ovou, která, když zpozorovala u nemocného příznaky chabosti, rozhodla se vstříknouti mu fyziologický roztok a také ku provedení tohoto úkonu ihned přikročila, nemůže býti pochyby o tom, že celá právě uvedená činnost obžalované spadá pod pojem ošetření nemocného ve smyslu § 358 tr. zák., a že stěžovatelka tím, že se nepřesvědčila při ošetřování nemocného, zda jí spoluobžalovaná A. B-ová podala láhev s uvedeným roztokem, — správněji: nalila do nálevky tohoto roztoku — nemocného O. Š. zřejmě ke škodě jeho zdraví podstatně zanedbala a tak se dopustila trestného činu podle § 358 tr. zák.

Třebaže nalézací soud nepostřehl této spojitosti s § 358 tr. z., nemůže míti přes to zmateční stížnost obžalované Dr. L. J-ové úspěch. Byloť její opominutí i při správném použití zákona podřaditi ustanovení § 335 tr. zák. (ovšem ve spojení s předpisem § 358 tr. zák.) podle poslední věty § 358 tr. zák., když z jejího zanedbání nemocného nastala

smrť O. Š. Podradením činu pod ustanovení § 335 tr. zák. nestala se stěžovatelce křivda, poněvadž přečin podle § 335 tr. zák. i přečin podle §§ 358, 335 tr. zák. jsou stejně trestné podle § 335 tr. zák.

Čís. 5421.

Spolupôsobil-li vinník podľa vopred dohodnutého plánu s pachateľom vraždy tak, že jej skutočné fyzické prevedenie priamo riadil, je spolupachateľom vraždy a nie púhym pomocníkom v smysle § 69, čís. 2 tr. zákona.

(Rozh. zo dňa 9. novembra 1935, Zm III 431/35.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti O. P. a J. Covej, obžalovaným pre zločin vraždy a zločin lúpeže, zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovanej J. C. a jej ustanoveného obhájcu.

Z dôvodov:

Obhájca obžalovanej J. C. i táto obžalovaná vytykajú rozsudku súdu prvej stolice len dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. námietskou, že v účasti tejto obžalovanej na zločine vraždy neľze sľadať spolupachateľstvo podľa § 70 tr. z., ale len pomocníctvo, zrejme podľa § 69, čís. 2 tr. z. Zmätočnej sťažnosti však neľze prisvedčiť.

Podľa § 70 tr. z. sú pachateľmi tí, kto zločin dohromady alebo spoločne spáchali. Takýmto spôsobom páchajú zločin všetci tí, kto na podklade úmyslu vopred pojatého boli pri jeho spáchaní spoločinní.

Podľa skutkového stavu, zisteného kladnou odpoveďou porotcov na dané im skutkové otázky, obžalovaná J. C. už dňa 27. augusta 1934, dozvedevši sa na trhu v T. od iných žobrákov, že žobrák a príležitostný honič dobytky F. L. má u seba mnoho peňazí, sverila sa spoluobžalovanému O. P. s tým, že by bolo dobre o peniaze ho obrať a že ona bude sledovať jeho cestu. Na druhý deň ráno, keď videla poškodeného F. L. odchádzať z T. smerom k obci M., ihneď uvedomila spoluobžalovaného P., sledovala s týmto poškodeným až k obci M., pri čom sa so spoluobžalovaným P. dohovorela, že L. zaškrtila a o peniaze oberú. Kým spoluobžalovaný P. sa vrátil domov po povraz, ktorým mal byť poškodený L. uškrtený, sledovala obžalovaná ďalej poškodeného a keď sa spoluobžalovaný P. s povrazom vrátil, obžalovaná podľa predchodzej úmluvy vylákala poškodeného L. predstieraním súlože do akátového lesa, kde sa s ním usadila a vo vhodnom okamihu dala spoluobžalovanému P., ktorý neďaleko v úkryte čakal, znamenie ku prevedeniu činu. Na toto znamenie spoluobžalovaný P. pristúpil k nim od zadu a spytajúc sa ich, čo tam robia, nepozorovane hodil poškodenému slučku povrazu na krk a túto zatiahol tak silne, že poškodeného uškrtil. Pri tom dal obžalovaný P. spoluobžalovanej C. nôž, ktorým táto poodrezala vreckové čiastky vesty poškodeného. Obžalovaná tedy touto svojou činnosťou v úmysle vopred dohodnutom vedome spolupôsobila pri spáchaní činu tým, že